

So Sánh đi tới đâu?

Các bạn thân mến,

Chúng ta cũng biết, sự so sánh đua đòi là một trong những điều gây phiền não, nhức nhối trong đời sống của chúng ta. So sánh để học hỏi, để sửa sai, để vươn lên cho mình tốt hơn, hoàn mỹ hoàn thiện hơn là điều tích cực đáng làm, nhưng nếu so sánh để rồi chỉ trích, chê bai, hạ giá trị của người này kẻ khác thì lại là một điều hết sức tiêu cực.

Mà xã hội xưa nay đâu đâu cũng vẫn vậy: người giàu có thì được cung phụng, kẻ tài ba thì được quý mến, người có chức quyền thì được trọng vọng, người thông minh thì được ưu đãi... Rồi ngược lại, người nghèo khó thì bị xem thường, kẻ ít học bị khinh khi....Đầu óc con người bị đóng khung bởi thiên kiến của ý thức hệ. Sự tranh chấp vì thế luôn dai dẳng vì sự phân biệt đẳng cấp trong cái khuôn mẫu của xã hội con người gây ra.

So sánh một cách tiêu cực đưa đến sự thù ghét, ruồng bỏ và phân rẽ. Sự có mặt của chúng ta trong đời này là một sự kết hợp của muôn hình vạn trạng từ những kết cấu khác nhau, khả năng hiểu biết, luôn cả số phận và số mệnh của người đó...Mà khi đã bước vào cuộc sống chung, chúng ta bắt buộc phải chấp nhận những khác biệt đó để bổ túc cho nhau hầu sống chung hòa bình và tạo nên một xã hội đa chiều, phong phú.

Về phương diện cá nhân, không một ai giống ai cả. Ngay khi ra đời, mỗi người có một cách sống riêng. Chúng ta thử ngồi thật yên để ngẫm nghĩ lại xem: từ những ngày thơ ấu trong vòng tay của cha mẹ, rồi chập chững cắp sách đến trường cho đến khi thành đạt lập thân...bao nhiêu là thăng trầm, bao nhiêu là thay đổi theo dòng đời. Chúng ta cũng phải chấp nhận và vượt qua, vui buồn với niềm vui buồn riêng của mình...nhưng chúng ta không thể so sánh hơn thua về cuộc sống, về định mệnh riêng tư của mình để có một đáp số toàn chính.

Khi có gia đình, có con cái, làm cha mẹ cũng không nên so sánh con mình với con của bạn bè quen biết đồng trang lứa, vì chính mỗi đứa con là một hải đảo riêng biệt. Con cái sẽ bị chạm tự ái và khó chịu, đi đến hệ lụy: chúng sẽ khép kín và không còn cởi mở với cha mẹ nữa. Là bậc cha mẹ, chúng ta nên nhẫn nại, tế nhị dạy bảo con cái của mình, chịu khó lắng nghe và tìm hiểu để nhận ra khả năng, sở thích, nhu cầu mà con cái đang khao khát hướng về để khuyên bảo và dẫn dắt chúng.

Trong đời sống vợ chồng, điều tối kỵ là đừng bao giờ so sánh vợ/chồng mình với vợ/chồng của người khác. Cái câu “*đứng núi này trông núi nọ*” cho thấy ông bà ta rất có nhiều kinh nghiệm sống. Thực tế là vậy, có nhiều cặp vợ chồng ở với nhau cả đời mà vẫn chưa hiểu và biết nhau tỏ tường. Sự so sánh như *com với phở* đã làm cho biết bao cặp vợ chồng rơi vào sự nghi ngờ và thất trung bất tín. Mỗi người chúng ta nên tự xét lại mình trước khi xét người. So sánh để đòi hỏi vợ/chồng mình phải trở nên thế này thế nọ, giống hay bằng vợ/chồng nào đó là một điều rất xuẩn trí.

Cho nên ta cũng không thể đem gia đình mình so sánh với gia đình người khác. Ta thấy đó: có gia đình giàu sang phú quý, sống trên nhung lụa, nhưng cũng có gia đình bần cùng, màn trời chiếu đất; Có gia đình may mắn làm ăn thành đạt, của cải dư đầy, nhưng cũng có gia đình phải vất vả lao động ngày đêm mà cơm vẫn không đủ ăn, áo không đủ ấm... Nhưng thử hỏi, trong những gia đình giàu có sang trọng đó, chắc gì vợ chồng con cái hạnh phúc hài hòa không? Hay trong mái nhà nghèo cột vách đồ xiêu mà vợ chồng yên vui đầm ấm bên các con ngoan hiền? Mỗi gia đình có một hoàn cảnh sống khác nhau về tinh thần và vật chất cho nên chúng ta cũng không thể so sánh cuộc sống của gia đình này với gia đình kia được.

Với các Nhóm, Hội hay Cộng đồng bên ngoài cũng vậy, họ đều mang bản sắc riêng của họ. Chúng ta chỉ có thể học hỏi lẫn nhau, sinh hoạt chung trong những hình thức tương đồng và bổ túc cho nhau nhưng không thể nào rập khuôn nhau...đôi khi sẽ tự đánh mất đi cái bản chất đích thực của Nhóm mình. Học hỏi và tham khảo, đối thoại lẫn nhau để trau dồi thêm kiến thức, kinh nghiệm, dựa vào nhau để thăng tiến, toàn thiện mỗi ngày. Người đời khen chê là chuyện thường. Ai trong chúng ta cũng cần được khích lệ để xây dựng. Bạn của ta là những người dám nói sự thật, đúng nơi, đúng lúc. Lời nói chân thành đó có năng lực phi thường khuyến khích nhau trong mọi hoàn cảnh khó khăn. Người hay nói sau lưng kẻ khác thì sẽ mãi là kẻ đứng phía sau.

Thiền nghĩ: chúng ta nên nhìn và chấp nhận cuộc đời với đôi mắt luôn lạc quan; xây dựng tình người với những lời khen, lời khuyên tích cực, không giả dối, nên bớt đi nếu có thể những suy nghĩ, lời nói có tính cách so sánh, so đo, ganh tị...chỉ gây hiềm khích, phiền não cho nhau, nhất là trong đời sống gia đình; tôn trọng và nâng đỡ nhau mọi nơi mọi lúc.

Các bạn thân mến,

Trước khi so sánh bản thân mình với người khác, ta nên đặt câu hỏi: làm như thế tốt hay xấu? Câu trả lời là sẽ rất tốt nếu qua sự so sánh, ta tìm thấy những điểm còn yếu, còn hạn chế của mình, rồi thay đổi nó theo chiều hướng tích cực. Ngược lại sự so sánh chỉ có hại khi ta chỉ biết nhìn vào đó,

thấy bản thân mình thua kém, tinh thần phấn đấu hay cố gắng sẽ tiêu tan và thậm chí còn đem lòng ganh ghét đối với người mình so sánh, và phiền não sẽ xuất hiện ngay trong ta trước tiên, ảnh hưởng không tốt đến tinh thần và thể chất.

Thay cho cái việc so sánh này nọ với người này kẻ kia, ta sẽ thấy rõ ràng:

- Tuy ta không có được những gì mà người kia có, nhưng ta cũng có rất nhiều thứ tuyệt vời mà người kia không có chứ! Thí dụ việc làm ổn định, có một vài người bạn thân, có một mái ấm gia đình...ta có đủ lý do để hạnh phúc và hài lòng đấy chứ. Hãy bằng lòng với những điều đó thay vì chờ đợi những gì mình không hay chưa có.
- Và khi đã bằng lòng với những gì mình đang có trong đời thì ta sẽ chẳng cần quan tâm đến những gì mà ta không có. Mục tiêu sống của ta có cần những thứ đó không?
- Ta sẽ có thì giờ cho việc tập trung phát huy mục đích sống của ta với những sinh hoạt có lợi ích hơn lên. Thay vì ngồi đó so sánh này nọ, dành thời giờ cho những trang sách quý, nấu món ăn ngon cho gia đình, cải thiện cách sống sao cho phù hợp với sức khỏe, tuổi tác. Ưu tiên cho những việc quan trọng và có ích cho chính bản thân.
- Ở đời, “tốt khoe, xấu che”, nhất là trong thời buổi của mạng xã hội này, người ta chỉ chọn những gì tốt đẹp nhất để trưng bày và triển lãm. Qua phương tiện truyền thông ngày nay phần nhiều có tính cách quảng cáo, thương mại, hay lời kể của bạn bè, Nhóm, Hội...Ta không nên vội tin các sản phẩm, các kẻ lừa mà họ đưa ra. Nên tìm hiểu cận kề để biết thực hư, đừng vội so sánh mà chỉ làm ta phí thì giờ vô ích. Nên tin vào chính mình và xử lý một cách thông minh.
- Khi đã bước vào chuyện so sánh thì chắc chắn ta sẽ luôn thấy có ai đó thông minh hơn, đẹp hơn, giàu có hơn, tài giỏi hơn....cái gì cũng hơn. Cho nên cách tốt nhất là nên tự quay vô trong, khám phá tài năng của mình, ta sẽ thấy mình cũng “ngon lành, hay tuyệt vời” lắm đấy!.
- Khi không cảm râm so sánh này nọ, tự bản thân ta sẽ tỏa nét chấp nhận, hài hòa với mọi tình huống, hoàn cảnh. Chắc chắn ta sẽ là người bạn tốt dưới con mắt của bao người chung quanh.

- Không một ai là người vô dụng, ngay khi người đó không xuất sắc trong một lĩnh vực hay khía cạnh nào đó. Cơ hội trong cuộc sống luôn ẩn hiện quanh ta, bình tâm quan sát kỹ, ta sẽ thấy tài năng và niềm đam mê của chính mình. Không ai giống ai cả, nên so sánh để hơn thua là một việc rất vớ vẩn, hay nói đúng hơn là ta đang xúc phạm và làm tổn thương ta khi đem ta ra so sánh với người khác.
- Và cuối cùng, qua những suy tư trên, mỗi ngày ta sẽ sống hạnh phúc hơn là điều chắc chắn sẽ đến. Mến chúc quý Bạn tìm ra năng lực để ngăn chặn những suy nghĩ tiêu cực từ việc so sánh mình với người, để có được đời sống thoải mái, dành thời gian cho những việc mình yêu thích, có lợi ích cho cuộc đời.

Hiên trúc – Vào Thu 2019
Bông Lục Bình

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:
<http://www.vietnamvanhien.org/TamHaiDuc.html> [=bấm vào]

www.vietnamvanhien.org

